

Morten Ejrnæs: Tre vigtige valg: Valget til EU-parlamentet, Folketinget og bestyrelsen i pensionskassen

Jeg har mulighed for at stemme til tre valg inden for den nærmeste tid. Ved valget til EU-parlamentet får jeg mulighed for at markere, at der er brug internationalt samarbejde for at gøre en indsats i forhold til FN's 17 verdensmål, hvor fattigdom, ulighed, klima og bæredygtighed er centrale punkter. Ved Folketingsvalget får jeg mulighed for på nationalt plan at sætte fokus på både ulighed og fattigdom, hvor situationen er, at udviklingen de seneste år har medført stigende ulighed og fattigdom i Danmark, og reduktionen i udledningen af CO2 går alt for langsomt til at undgå katastrofer. Endelig er der et sidste valg, hvor jeg kan vælge bestyrelsesmedlemmer til min pensionskasse.

Jeg har altid opfattet stemmeretten til politiske valg som både en mulighed for at tage ansvar og en mulighed for at påvirke. Men de tre kommende valg har fået mig til at overveje, hvorvidt de politiske valg for øjeblikket giver mig mulighed for at skabe forandring på nogle af de for mig vigtigste politikområder: klima, ulighed og fattigdom. Jeg synes, at langsommelighed, tøven og handlingslammelse blandt de fleste politikere forhindrer, at der bliver handlet i forhold til nogle af de mest centrale spørgsmål. Det er baggrunden for at jeg har engageret mig i min pensionskasses investeringspolitik, og at jeg har fået inspiration til at tage ansvar og påvirke på en ny måde.

Det er første gang jeg har engageret mig i et valg til min pensionskasses bestyrelse. Jeg har opfattet min pensionskasse: Juristernes og Økonomernes pensionskasse (JØP) som en form for forsikringselskab, der skulle sikre mig en rimelig pension. Jeg har ikke tænkt nærmere over hvem der har ansvar for pensionskassens drift, og slet ikke for om jeg selv har noget ansvar og heller ikke for om jeg kunne have muligheden for at påvirke pensionskassernes virke. Men jeg har nu opdaget, at det har jeg. Jeg kan gennem pensionskassen få indflydelse på nogle af de store både nationale og internationale spørgsmål. I JØP og andre pensionskasser har vi nemlig som medlemmer mulighed for at få direkte indflydelse på, at vore pensionsmilliarder investeres både klimamæssigt og socialt ansvarligt. Og det har bestemt ikke altid været tilfældet. Men vi har i min pensionskasse JØP ved dette valg mulighed for at stemme på to kandidater fra Ansvarlig Fremtid, der gennem mange år har arbejdet for at forhindre global opvarmning ved at påvirke pensionskasserne til at stoppe yderligere investeringer i kul-, gas- og olieselskaber samt afhænde aktier og obligationer i disse. Og vi har mulighed for at stemme på to kandidater fra Demokratisk Erhvervsnetværk, der arbejder for at udvikle samfundsgavnige aktiviteter i organisationerne, styrke medlemsdemokratiet og skabe åbenhed omkring organisationernes virke. Her får vi altså som medlemmer en mulighed for selv at tage ansvar for, at vore pensionsmilliarder investeres ordentligt og ansvarligt. Derfor er valget til bestyrelsen i pensionskassen for mig det vigtigste af de tre valg. Her får jeg nemlig indflydelse på, at de penge, der skal sikre min økonomiske situation i fremtiden rent faktisk også sikrer, at denne fremtid bliver en fremtid på en jord og i et samfund, som klimamæssigt og socialt bliver til at leve i. Du kan læse mere om JØP-valget og kandidaterne fra Ansvarlig Fremtid og Demokratisk Erhvervsnetværk på <https://www.facebook.com/ansvarligjoep/>

De tre næsten samtidige valg har givet mig anledning til at tænke nærmere over, at de to politiske valg ikke umiddelbart ser ud til at kunne skabe handling i forhold til nogle af de [vigtigste](#) problemer. Jeg (og jeg tror mange andre) oplever nemlig ikke, at vi ved de kommende politiske valg får mulighed for at skabe *handling i forhold til nogle af de mest påtrængende problemer*, som vi alle står overfor både nationalt og globalt. Der

ser ikke ud til at blive noget flertal blandt hverken medlemmerne af folketinget eller blandt EU-parlamentarikerne for ambitiøse planer eller seriøse forsøg på at forhindre den klimakatastrofe, den fattigdom og den ulighed, som skaber fundamental [-usikkerhed](#) med hensyn til både [det](#) fysiske og sociale miljøs udvikling. Og det er netop den *manglende handling*, som er problemet. Vi stemmer til de politiske valg, og det skal vi bestemt gøre, hver gang vi har mulighed for det, men vi oplever samtidig, at politikerne tøver med at handle, selvom der er desperat brug for handling. Det er i ekstrem grad tilfældet i forhold til klimaproblemet.

Skoleeleverne har været de første til at kræve, at der skal handles nu. De har indset, at parlamentarikerne taler om klimaet men tøver med at handle. Skoleeleverne har derfor strejket med det åbenlyst rigtige argument, at meningen med skolegangen forsvinder, når de med rette frygter en klimakatastrofe, som regeringer, politikere og voksne ikke tager alvorligt. På det seneste er problemets alvor dog gået op for mange almindelige mennesker. En måling viser, at klimaspørgsmålet vægtes højest blandt valgetemaerne i EU, Og klimaforskere, der gennem en årrække har påpeget de katastrofale konsekvenser af at undlade at handle, advarer åbent om klimakatastrofe og tilslutter sig skoleelevernes protester. Skoleelever strejker for at standse global opvarmning, og studerende kræver klimarelevante uddannelser. Vi voksne har imidlertid endnu ikke været gode til at blive opmærksomme på problemets alvor og slet ikke til at *handle*. Vi må være opmærksomme på alle muligheder for at *kræve og skabe handling* i forhold til klimaproblemerne.

Det gælder også for spørgsmålet om ulighed og fattigdom. Når man beskæftiger sig med socialt arbejde og socialpolitik i forhold til de svageste og mest udsatte i samfundet kan man nemlig blive grebet af mismod i forhold til at kunne få ændret [på](#) nogle af de strukturelle forhold, der skaber ulighed og fattigdom i Danmark. Politikerne har nemlig med kontanthælpsloft, 225-timers regel og hjemsendelsesydelse systematisk forøget fattigdommen, skønt Danmark er et af de rigeste lande i verden. Og en socialdemokratisk regering vil ikke afskaffe fattigdomsydelserne, således som Thorning-regeringen gjorde. Der skal nedsættes en ydelseskommision, så der er altså i første omgang udsigt til mindst et år mere i fattigdom for mange mennesker. Derudover har socialdemokraterne på forhånd gjort klart, at der fortsat skal eksistere ydelser på et niveau, som er lavere end den almindelige kontanthjælp. En anden grund til mismod er, at der i stigende grad med brede flertal vedtages lovgivning, der diskriminerer mennesker med etnisk minoritetsbaggrund. Politikernes retorik i forbindelse lanceringen af ghettoplaner og parallelsamfundsstrategier dobbeltstigmatiserer [tillige](#) etniske minoritetsgrupper i de udsatte boligområder. En tredje grund er, at mennesker, der ikke kan bestride et job og modtager kontanthjælp, bliver mistænkeliggjort, udskammet og ekskluderet. Mismodet opstår selvfølgelig først og fremmest hos dem, der bliver direkte ramt af disse reformer og den medfølgende retorik, men mismodet opstår også hos almindelige borgere, der har familier, venner eller bekendte, som er ramt. Den opstår tillige hos mange ansatte i det offentlige, der skal administrere den diskriminerende og fattiggørende lovgivning. Mennesker i disse grupper oplever, at den samfundsmæssige solidaritet med de svageste smulrer, og at de med deres stemmer ved kommunalvalg, folketingsvalg og EU-valg kun har små udsigter til at få ændret på socialpolitikken i forhold til de svageste i samfundet. Det store flertal af politikere hævder nemlig enten af ideologiske grunde, ud fra økonomisk rationalitetsovervejelser eller ud fra ønsket om at begrænse antallet af asylansøgere, at *lave forsørgelsesydelse er en nødvendighed*. Arbejdsmarkedspolitikken har udkonkurreret socialpolitikken, og udsigterne til at det bliver ændret ved de kommende valg er små.

Forskere og professionelle har påvist, hvordan socialpolitik erstattes af arbejdsmarkedspolitik, undervisere på professionshøjskolerne kan gøre de studerende opmærksomme på tendenserne, og praktikerne kan prøve at administrere de menneskefjendske love på en menneskelig måde. Men fælles for dem, er at de ikke kan *skabe handlinger*, der forbedrer vilkårene for de dårligst stillede. De politiske valg synes umiddelbart den eneste mulighed for ændring. Men når der er udsigt til, at flertallet efter valget hverken vil handle hurtigt eller gøre tilstrækkeligt, så breder mismodet sig. Frustration over de manglende påvirkningsmuligheder og handlingslammelse er desværre ofte det, vi oplever i forhold til nogle af de ting vi meget gerne ville lave om på.

Men hvad kan vi gøre. I første omgang kan vi lade os inspirere af elever og studerende. Vi kan støtte skoleelevernes klimastrejker. Vi kan demonstrere sammen med skoleelever og studerende og tilslutte os deres krav om at der på skoler og uddannelsesinstitutioner undervises, diskuteres og forskes i de mest påtrængende klimaspørgsmål.

Men vi voksne må også påtage os et ansvar for de organisationer, vi er medlemmer af. Vi må kræve, at de handler ansvarligt i forhold til klima og sociale forhold. Der er mange organisationer, der giver mulighed for, at vi som menige medlemmer kan gøre organisationerne mere ansvarlige for et bæredygtigt klima og bæredygtige sociale forhold. Det gælder boligforeninger, fagforeninger og forbrugsforeninger som COOP. Og altså pensionskasser, hvor vi kan få direkte indflydelse på, hvordan vore pensionsmilliarder investeres. Vi kan arbejde for, at det foregår både klimamæssigt og socialt ansvarligt. Det må vi som medlemmer af pensionskasser *tage ansvar* for.

Vi, JØP-medlemmerne, har muligheden lige nu. Så helt aktuelt kan du, hvis du er JØP'er, nu selv tage ansvar for anvendelsen af dine pensionsmidler ved at stemme på kandidaterne fra Ansvarlig Fremtid og Demokratisk Erhvervsnetværk. Og andre må gerne lade sig inspirere til at tage ansvar i de pensionskasser og organisationer, de er medlemmer af.

Jeg har selv i de seneste måneder engageret mig i både at få stillet forslag til Generalforsamlingen i JØP, og i disse uger forsøger jeg så at gøre så mange som muligt opmærksom på bestyrelsesvalget i JØP, der viser sig at være en ofte overset indflydelsesmulighed. Jeg har som en konsekvens af mit engagement udsendt nedenstående skrivelse til kollegaer, samarbejdsparter venner og bekendte. Så hvis du er JØP-medlem får du her oplysning om, hvad du kan gøre her og nu dvs. inden den 27/5. Og I der ikke selv er JØP-medlemmer må meget gerne opfordre JØP-medlemmer til at stemme. Skrivelsen må I altså gerne videreformidle.

Kære JØP-kollega

Vi kan netop nu påvirke vores pensionskasse JØP til at vise større ansvarlighed ift. klima mv. Det skyldes, at der er valg til bestyrelsen i JØP, og at der er på generalforsamlingen blev vedtaget 4 progressive forslag mht. øget ansvarlighed i forhold til hvordan JØP investerer. Hvis vi vælger kandidater ind, der vil følge op på disse generalforsamlingsvedtagelser, så er der mulighed for, at vores pensionskassemilliarder faktisk kan investeres til gavn for klimaet og samfundet. De fire vedtagne forslag vedrører nedenstående temaer

1. Forslag om at bestyrelsen overvejer, om det er ansvarligt for pensionskassen at have investeringer i aktier eller virksomhedsobligationer udstedt af mineselskaber med kulproduktion eller selskaber som udvinder olie af tjæresand samt store olieselskaber
2. Forslag om transparens ift. statsobligationer, som går ud at screene staterne for regeringsførelse, overholdelse af menneskerettigheder og forekomst af korruption samt overveje om det er i overensstemmelse med JØP's ansvarlighedspolitik at investere i de pågældende statsobligationer
3. Forslag vedr. større gennemsigtighed i investeringer og aktivt ejerskab, som overordnet går ud på at udmønte JØP's politik for ansvarlige investeringer i operationelle mål, således at det kan tydeliggøres i hvilket omfang målene opnås
4. Forslag vedr. ansvarlig skat, som overordnet går ud på at kræve at JØP sikrer, at de selskaber, der investeres i ikke spekulerer i skatteunddragelse

Du kan se de fire forslag på s. 32 – 38 i dagsorden for generalforsamling <https://www.joep.dk/wp-content/uploads/2019/04/dagsorden-med-bilag-2019.pdf>. Du kan se referatet fra Generalforsamlingen på s. 9 – 11 <https://www.joep.dk/wp-content/uploads/2019/05/referat-af-joeps-ordinaere-generalforsamlingen-24-april-2019.pdf>

Nu kommer så bestyrelsesvalget i JØP, og både John Nordbo og Helle Munk Ravnborg, som stillede to af de progressive forslag ift. klima og social ansvarlighed, stiller op til bestyrelsen. Der er derudover to andre Morten Harboe-Jepsen og Anders Ehlers, som også støtter op om at bestyrelsen nu skal arbejde aktivt på, at JØP kommer til at leve op til de større krav til ansvarlighed.

Helle Munk Ravnborg, seniorforsker på DIIS og forkvinde for Mellempolkeligt Samvirke.

John Nordbo, klimarådgiver i CARE og aktiv i Ansvarlig Fremtid.

Morten Harboe-Jepsen, cand.merc. fra CBS og medlem af bestyrelsen for JØP.

Anders Ehlers, advokat og næstformand i Demokratisk Erhvervsnetværk.

De fire kandidaters fælles opstillingsgrundlag og andet materiale ligger på den fælles kampagneside <https://www.facebook.com/ansvarligjoep/>

Mht. det tekniske omkring valget, så foregår det således: Valget afholdes fra mandag den 13. maj 2019 til og med mandag den 27. maj kl. 23.59.

Der vil blive lagt valgmateriale i **e-Boks** den 13. maj. Du kan stemme på op til fire kandidater og stemme maks. en gang på hver kandidat.

Jeg opfordrer til, at du stemmer på alle de fire ovenfor nævnte kandidater, og at du gør andre opmærksom på denne mulighed for at påvirke vores pensionskasse til mere ansvarlige investeringer både i forhold til kollegaer på AAU, men også i JØP-medlemmer i dit private netværk.

Bedste hilsener

Morten Ejrnæs

Tlf. 99402612 .Mobil: 22813505

lektor, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde

Aalborg Universitet – CPH, A.C. Meyers Vænge 15

2450 København SV